

Somatyczne i psychiczne następstwa używania dopalaczy

lek. med. Eryk Matuszkiewicz

**Oddział Toksykologii
Szpital Miejski im. Fr. Raszei w Poznaniu
ul. Adama Mickiewicza 2**

**Katedra i Zakład Medycyny Ratunkowej
Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego
W Poznaniu**

Dopalacze – co to takiego?

designer drugs

legal high

reaserch chemicals

nowe substancje psychoaktywne

Dopalacze w Polsce

1. Pojawiły się na polskim rynku w **2008 r.**
2. **X 2010 r.** – zamknięcie sklepów „Dopalacze.com” – zmniejszenie ilości przypadków użycia
3. **VII 2015 r.** – wprowadzenie na listę substancji zabronionych w obrocie 114 nowych związków
4. Obecnie problem o **zróżnicowanym natężeniu.**

Dopalacze – „*Designer drugs*” (*club drugs, synthetic drugs*)

Powstały jako **analogi strukturalne** prawnie zabronionych środków psychoaktywnych (zmiany w budowie substancji wyjściowych związków, np. dodawanie podstawników, pierścieni, bocznych łańcuchów).

Działają poprzez **te same receptory** i w **podobnych mechanizmie** co prekursory, z których powstały.

Dopalacze – „*Legal high*”

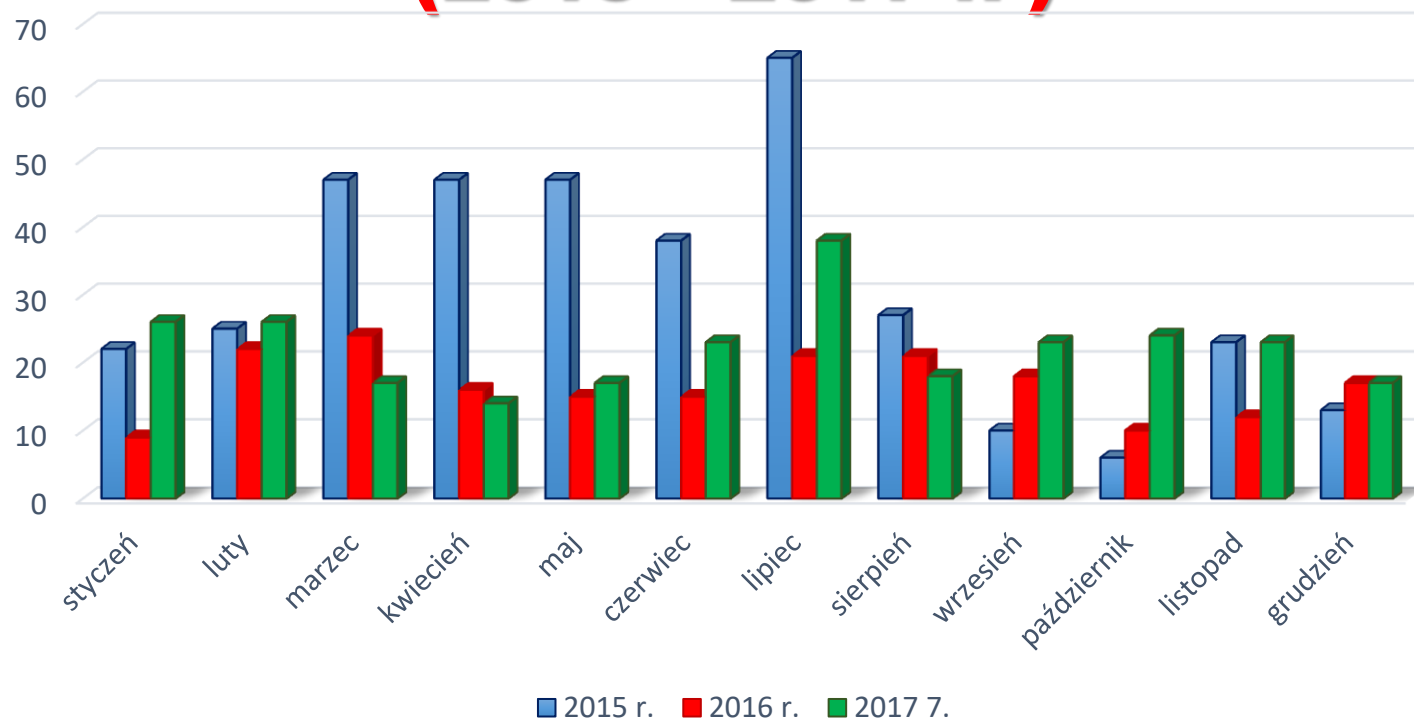
Większość substancji **nie znajduje się** na liście środków zabronionych w obrocie.

Opatrzono zostały etykietą: „**produkt nie do spożycia**”

Sprzedawane jako:

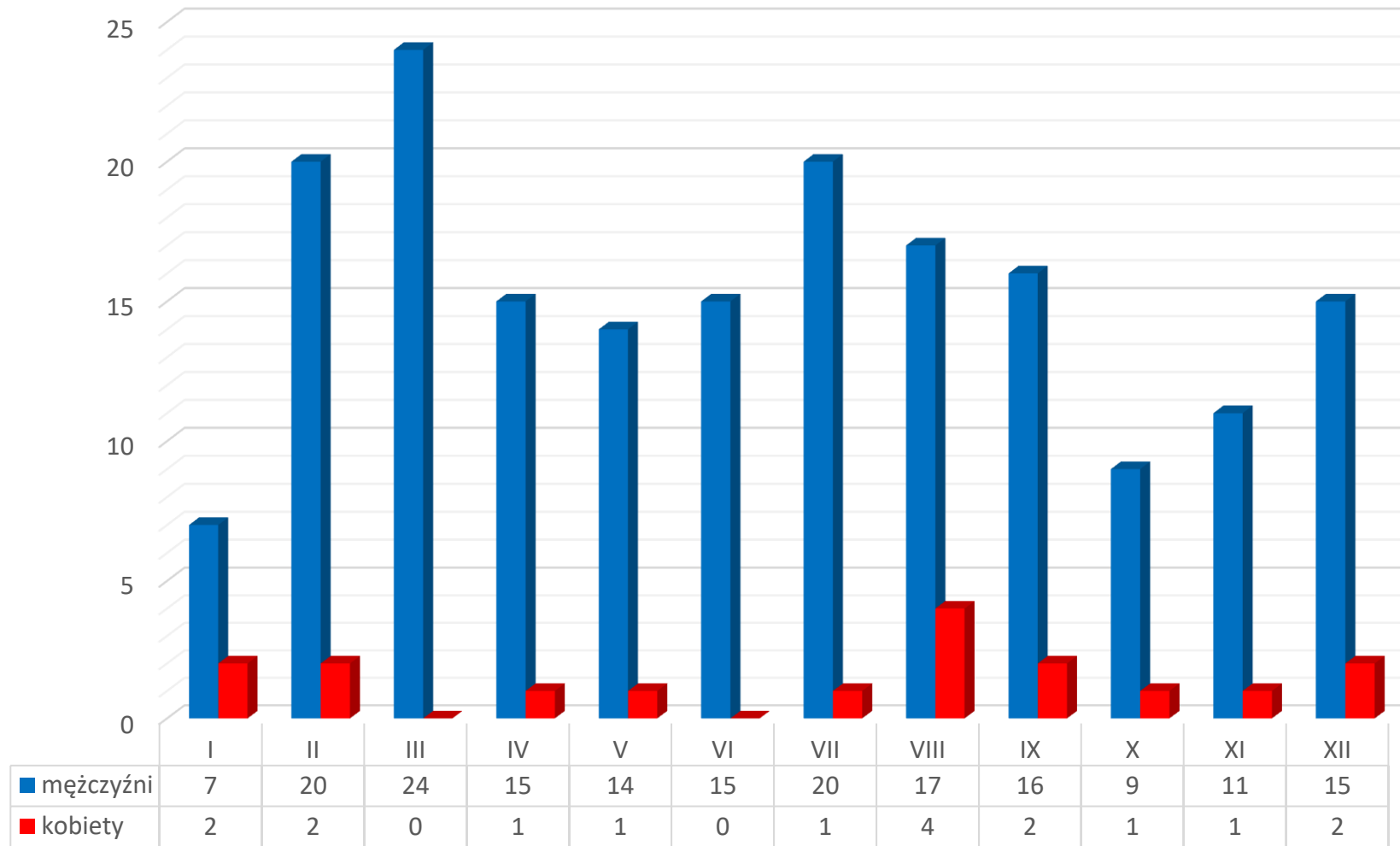
- odczynniki chemiczne
- sole kąpielowe
- kadzidełka
- amulety, talizmany
- pochłaniacze wilgoci

Dopalacze w materiale własnym (2015 - 2017 r.)

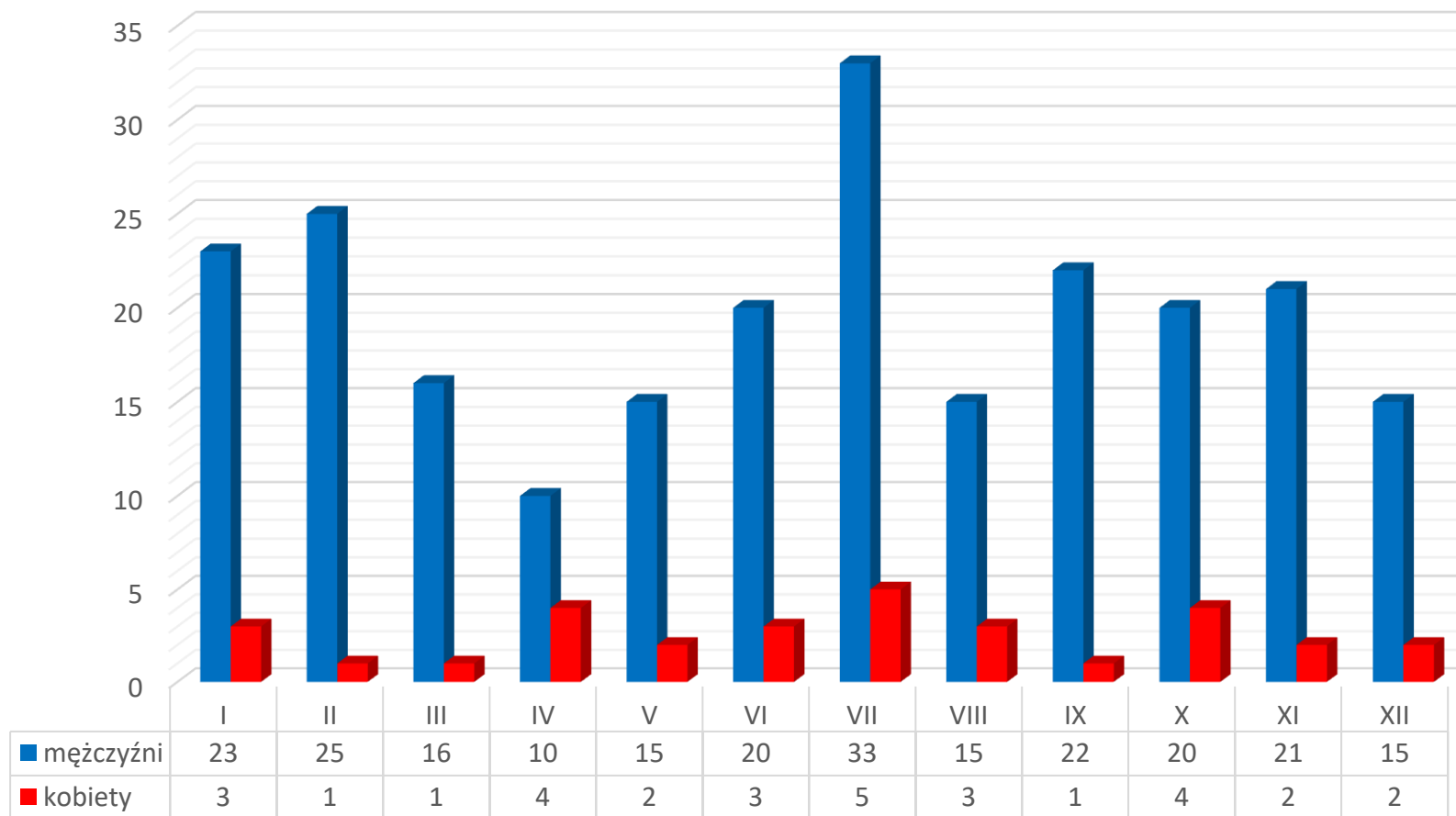
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2015 r.	22	25	47	47	47	38	65	27	10	6	23	13
2016 r.	9	22	24	16	15	15	21	21	18	10	12	17
2017 r.	26	26	17	14	17	23	38	18	23	24	23	17

Struktura płci 2016 r.

■ mężczyźni ■ kobiety

Struktura płci 2017 r.

■ mężczyźni ■ kobiety

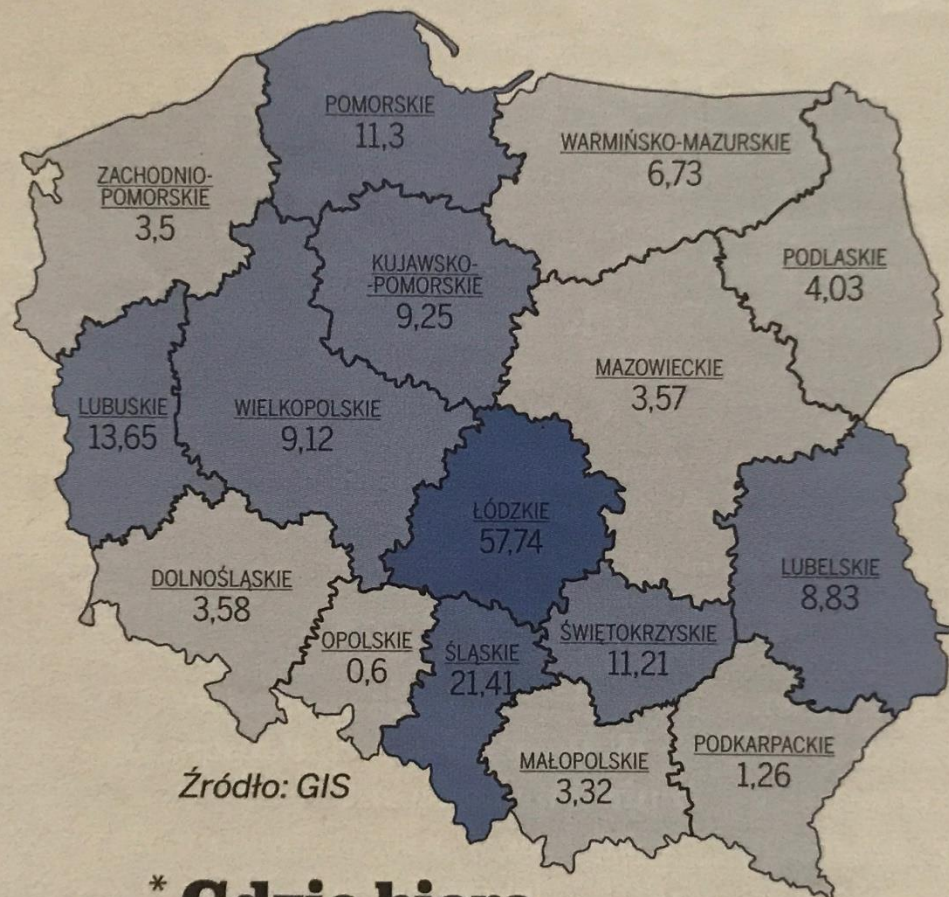

Średnia wieku

Rok / Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VII	IX	X	XI	XII
2016	26	26	27	29	24	26	28	26	26	30	25	26
2017	25	246	24	26	26	26	28	27	26	26	24	22

Mapa zatruc

Przypadki podejrzeń zatruc na 100 tys. mieszkańców w 2016 r.

Źródło: GIS

* Gdzie biorą

- 24 ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE
- 11,3 TECHNIKA
- 5 LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE

źródło:

badanie ankietowe uczniów, GIS 2015-2016
Tygodnik „Wprost” 10 września 2017

20g

KOL *
EKCIJ
ONE
R.nl

**MOC
ARV**

Produkt tylko dla osób pełnoletnich.
ŚRODEK POCHŁANIAJĄCY WILGOĆ.

TALIZMAN FORTUNY

TALIZMAN WSPOMAGAJĄCY
FORTUNĘ, DOSTATEK I DOBROBYT.

OTWARCIE POWODUJE UTRATĘ WŁAŚCIWOŚCI TALIZMANU
NIE NADAJE SIĘ DO SPOŻYCIA.

AMULET POGROMCA WAMPIRÓW

NOSZENIE TEGO AMULETU PRZY SOBIE ZABEZPIECZA PRZED ATAKAMI
WAMPIRÓW NIGDY O NIM NIE ZAPOMINAJ WYCHODZĄC Z DOMU!
CZUJ SIĘ BEZPIECZNIE!

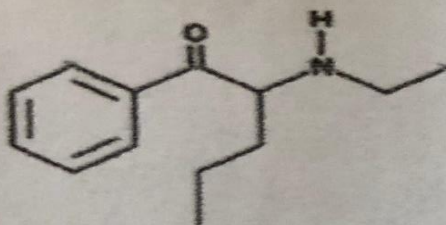
PROSIMY NIE OTWIERAĆ. NIE DO SPOŻYCIA.
AMULET CHRONIĄCY PRZED WAMPIRAMI.

HEX-EN
DOWÓZ 24h
DO 20 min !!!!

ANALYTICAL SAMPLE

C13H19NO

sample weight:

1.00g

N-ETYLOPENTEDRON

Name: NEP, N-Ethyl-Pentedrone,
 α -ethylaminopentiophenone

IUPAC: 2-(ethylamino)-1-phenyl-pentan-1-one

CAS: 18268-46-1

WARNING!

H303, H313, H333, P102, P261

Not for food, drug or household.
Keep away from children.
For GC/MS and technical use only.
Purity: 98%⁺

Najczęstsze grupy *designer drugs*

1. Syntetyczne kannabinoidy

2. Syntetyczne katynony

3. Środki halucynogenne/dysocjanty

4. Syntetyczne opioidy

Syntetyczne kannabinoidy

Są to **syntetyczne pochodne Δ^9 – tetrahydrokannabinolu (THC)** głównej substancji psychoaktywnej występującej w konopiach siewnych (*Cannabis sativa*) i konopiach indyjskich (*Cannabis indica*).

THC i syntetyczne kannabinoidy działają poprzez ten sam receptor CB-1 zlokalizowany w OUN.

Syntetyczne katynony

Czuwaliczka jadalna **(*Catha edulis*)**

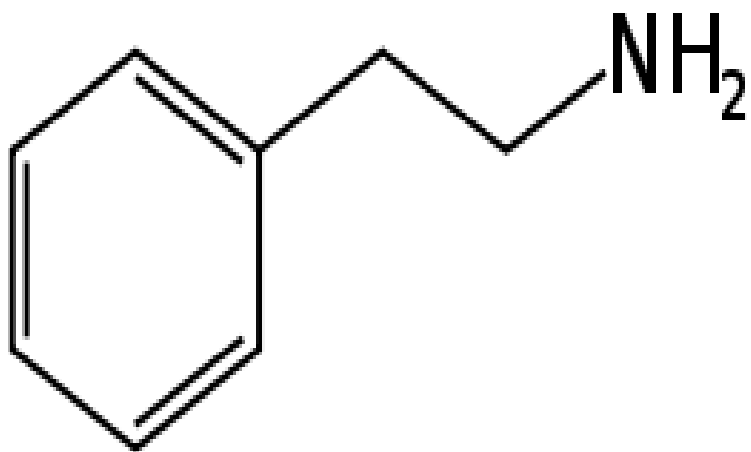
Syntetyczne katynony

1. Katynony naturalnie występują w **czuwaliczcze jadalnej** (*Catha edulis*), krzewie występującym na obszarze Afryki Wschodniej i Środkowego Wschodu
2. Syntetyczne pochodne, np. metkatynon (**mefedron**), **metylon**, **MDPV** (3,4-metylenodioksypirowaleron)
3. Sprzedawany **w postaci** tabletek, proszków jako sole kąpielowe, nawozy do roślin, kadzidełka, repelenty, środki do czyszczenia ekranów
4. Sprzedawane zwykle w ilości **50-500 mg**

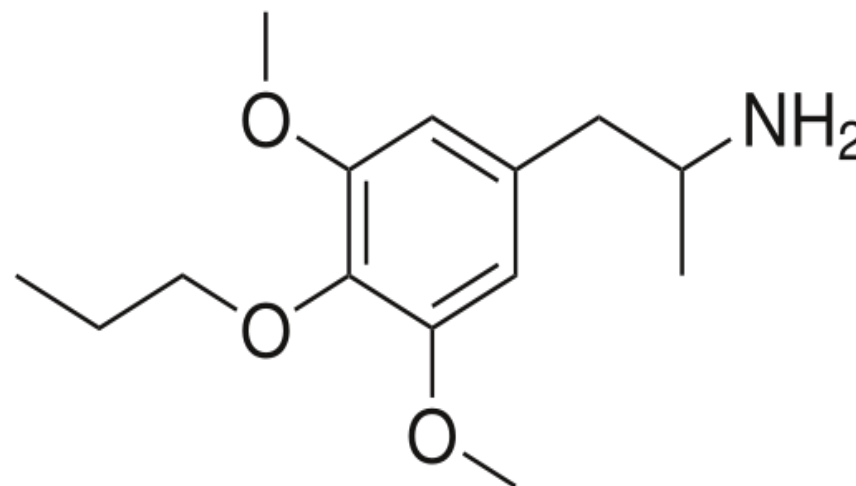
Halucynogeny / dysocjanty

Fenyletylamina

2-CP

2-(2,5-dimetoksy-4propylofenylo)etyloamina

Szałwia wieszczka

(*Salvia divinorum*)

- zwana także szalwia prorocza, boską szalwią, szalwią czarownika
- występuje endemicznie w Sierra Mazateca w Meksyku na wysokości 300 – 1800 m n.p.m.
- zawiera salwinorynę A (96%)– substancja psychoaktywna o działaniu psychodelicznym–jedna z najsilniej działających; poza tym salwinorynę B (4%) oraz salwinorynę C (pon. 1%)
- jej posiadanie jest nielegalne w Polsce o 2009 r.

Salvia divinorum

Szałwia wieszcza

Bieluń dziędzierzawa

(Datura stramonium)

- roślina z rodziny Psiankowatych, pochodzi z Meksyku
- zawiera tzw. alkaloidy tropanowe, np. hiosyjamineę, atropinę, skopolamineę
- używana w celach wywołania pobudzenia, halucynozy (po zjedzeniu nasion)
- mogą pojawić się także groźne dla życia objawy: wzrost temperatury, zaburzenia świadomości, uszkodzenie mięśni (rabdomioliza)

**Bieluń
dziedzierzawa**

Halucynogenne grzyby

Muchomor czerwony (*Amanita muscaria*)

Zawiera substancje o działaniu halucynogennym:

- kwas ibotenowy
- muscymol

Suszenie zwiększa ilość i siłę działania muscymolu

Efekty toksyczne po spożyciu 2-4 owocników (około 6 mg muscymolu).

Halucynogeny i *bad trip*

Są to **negatywne przeżycia** po użyciu głównie halucynogenów. Objawiają się jak halucynacje, urojenia, napady lęku czy paniki.

Według Timothy Leary'ego są wynikiem braku doświadczenia w używaniu halucynogenów i wynikają z nieodpowiedniego ***set*** (stan psychiczny, nastawienie, oczekiwania) oraz ***setting*** (bodźce dostarczane przez otoczenie).

Syntetyczne opioidy

Substancje odurzające – opiaty i opioidy

- leki o działaniu **przeciwbólowym**
- podczas regularnego stosowania wytwarza się naturalnie **tolerancja**, stąd konieczność zwiększania dawki lub zmiany preparatu na silniejszy

- powodują **spowolnienie psychoruchowe, senność, letarg**
- **uzależniają** psychicznie i fizycznie
- często podawane **pozajelitowo** (zastrzyki) – ryzyko miejscowego zakażenia oraz zarażenia wirusem HIV, WZW-B lub WZW-C
- zwalniają tempo oddechu do **bezdechu** włącznie

Wpływ substancji psychoaktywnych na organizm człowieka

Działanie ostre:

pojawiają się bezpośrednio po zażyciu, dotyczą zaburzeń somatycznych, ale też psychicznych

Działanie przewlekłe:

są odległym w czasie skutkiem używania dopalaczy, dotyczą zaburzeń psychicznych

Działania „ostre”

1. Zaburzenia psychoruchowe:

niepokój, bezsenność, gonitwa myśli, trudności w koncentracji, skrajne pobudzenie psychoruchowe

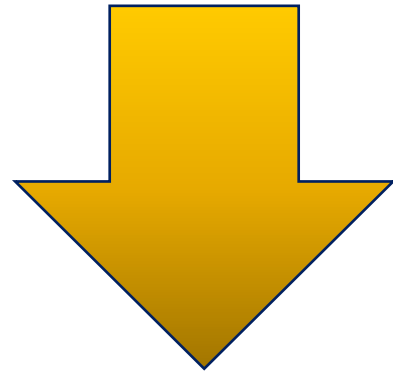
2. Zaburzenia zachowania:

utrata kontroli, ucieczka, autoagresja, lęk, panika, samookaleczenia, destrukcje mienia

3. Zaburzenia somatyczne:

wzrost ciśnienia krwi, temperatury, przyspieszenie pracy serca, wzrost napięcia mięśni

Postępowanie w stanie ostrym

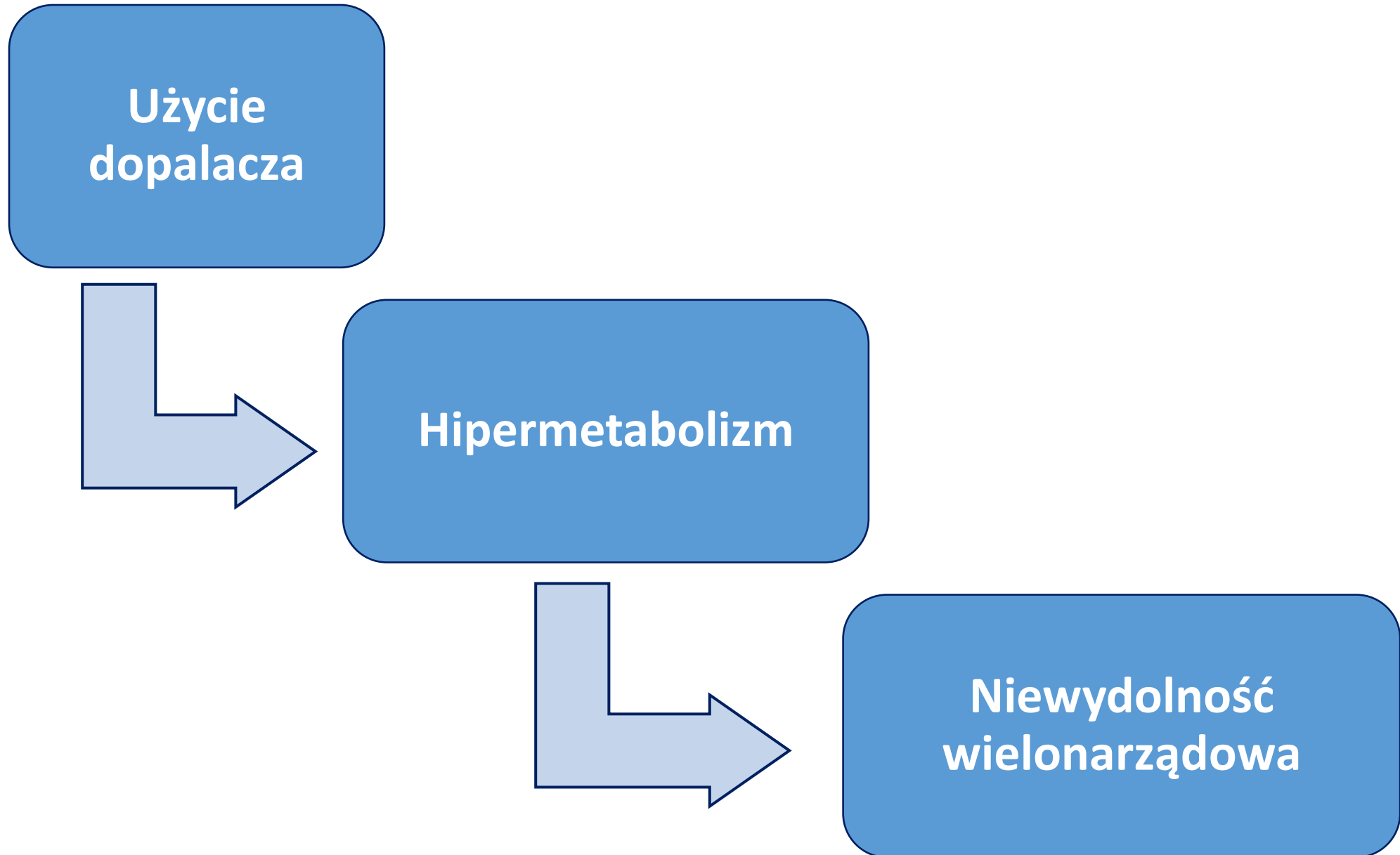
Leczenie objawowe

**Monitorowanie parametrów życiowych
(ciśnienie tętnicze, tętno, temperatura, oddech)**

Postępowanie w stanie ostrym

- 1. Podawanie płynów dożylnie przyspiesza eliminację ksenobiotyku**
- 2. Podawanie leków uspokajająco-nasennych**
- 3. Niekiedy konieczność zastosowanie przymusu bezpośredniego**

Zgon po użyciu dopalacza

Zgon po użyciu opioidów

Zwolnienie tempa oddechu

sinica

Bezdech, „charczenie”

Uduszenie się

**Nagle
Zatrzymanie
Krażenia**

Przewlekłe efekty używania substancji psychoaktywnych

 Zaburzenia zachowania i emocji
(niekontrolowane wybuchy agresji)

 Psychozy

 Uzależnienie

Narkotyki a inne zaburzenia psychiczne

Zwiększają ryzyko rozwoju schizofrenii

**Zespół antymotywacyjny: apatia, obniżenie energii
(marihuana)**

**Zespół „*washed-out*”: anhedonia, letarg, zaburzenia chodu
(kokaina)**

Dopalacze uzależniają!!!

Smith D Ch, Robert S.

„Designer drugs”: update on management of novel psychoactive substance misuse in the acute care setting.

Clinical Medicine 2014 Vol 14, No 4:409-415

Andrabi S, Greene S, Moukkadam N, Li B.

New drugs of abuse and withdrawal syndromes.

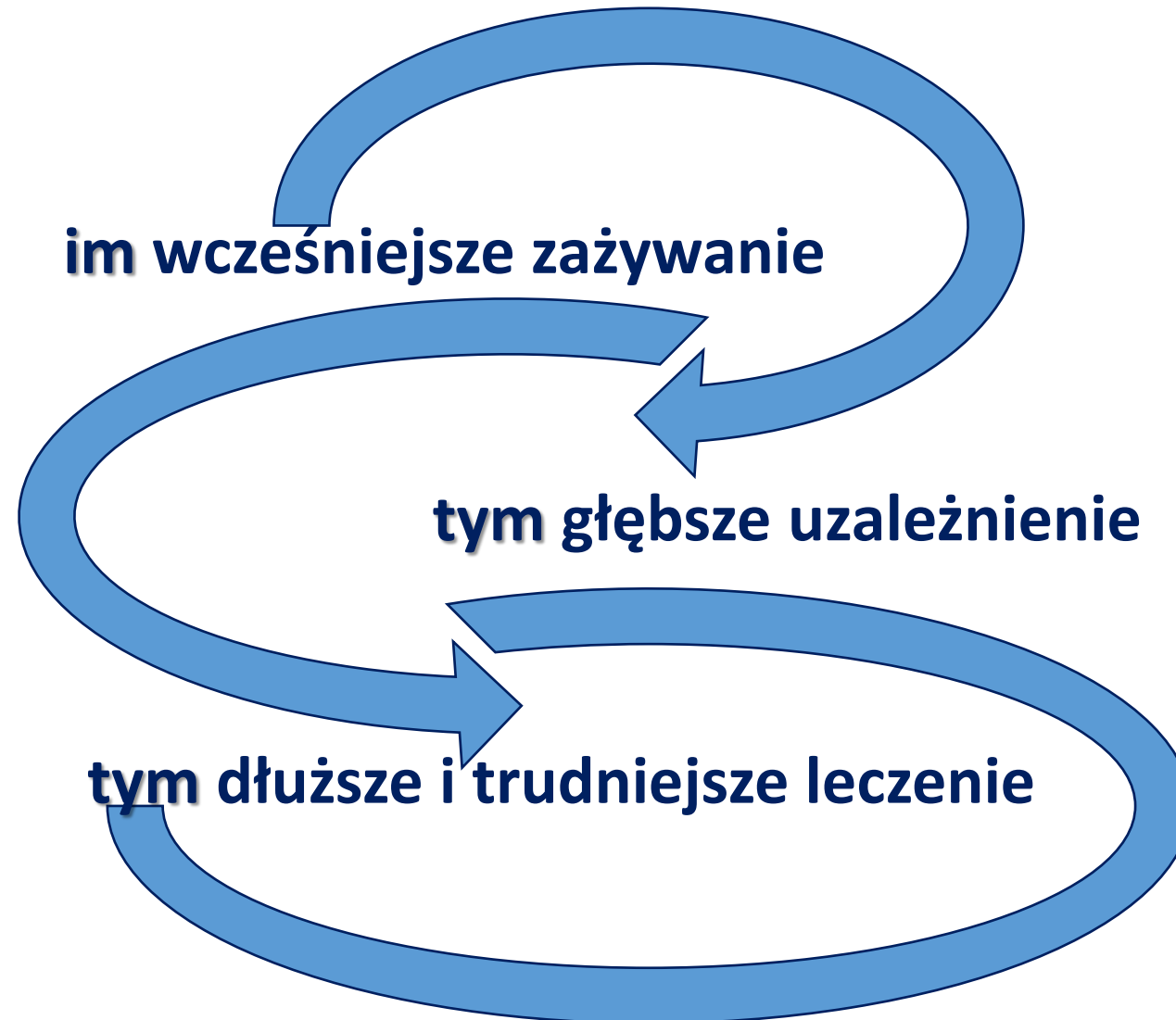
Emerg Med. Clinics of North America Vol 33, 2015-8-1

Dunne FJ, Jaffar K, Hashmi S.

Legal high – Not so new and still growing in popularity.

British Journal of Medical Practitioners, March 2015, Vol 8, No 1

Dopalacze uzależniają

Objawy sugerujące użycie substancji psychoaktywnych

- 1. Pobudzenie psychoruchowe o różnym nasileniu**
- 2. Trudności w pozostaniu w jednej pozycji, np. siedzenie**
- 3. Niepokój manipulacyjny rąk**
- 4. Szerokie źrenice**
- 5. Pocenie się**
- 6. Przekrwienie spojówek**
- 7. Ślady po wkłuciach**

E – narkotyki = narkotyczne dźwięki

E – narkotyki = narkotyczne dźwięki

Są to **pliki muzyczne**, najczęściej w formacie mp3 o częstotliwości 1000 – 3000 Hz.

Nie jest to muzyka, a jedynie **powtarzane dźwięki, szумы, piski**.

Dzięki te generują fale *theta* w mózgu,
odpowiedzialne za powstanie wrażeń o typie **halucynacji, omamów, pobudzenia**.
Pozwalają także wprowadzić się w stan medytacji, transu

Dziękuję

za uwagę!